

A vidék többet érdemel, a magyar termőföld többre képes

(részanyag tervezet V21)

A vidék, különösen egyes országrészekben elszegényedett, a mezőgazdaság leépült. Az agrárágazat GDP-ből való részesedése a rendszerváltás előtti 8,4 százalékról a felére esett vissza, még Lengyelországban megduplázódott. A 100 hektárra jutó számos állat darabszám a második világháború és az 1990 előtti negyven-negyvenkét darabnak a felére csökkent. A 10 millió sertés országából napjainkra kevesebb, mint 3 millió maradt. A mintegy 2,7-2,8 millió hektáron termelt gabonafélék átlaghozama a rendszerváltás előtt a fejlett nyugati országok szintjén volt, napjainkban ennek alig több mint 65-70 százaléka. Megszűntek a többszázezer vidéki lakosnak munkát adó beszállító ipari kis- és középüzemek.

A magyar vidék gazdasági hanyatlásának két súlyos, a mai napig sem orvosolt következménye lett. Közel 500 ezer főállású munkahely szűnt meg csak a mezőgazdasági üzemekben. Ez nagyon sok helyen ellehetetlenítette a helyi önkormányzatok munkáját is.

A drámai visszafejlődésnek két lényeges oka volt. Az egyik ok, az ügyeletes kormányzatok által a gazdasági racionalizmust sutba vágó föld-üzem méretek és gazdálkodási formák erőltetése. A másik ok az agrárpiacok számunkra hátrányos protekcionizmusa.

Két esély is kínálkozott arra, hogy a több vonatkozásban világszínvonalú mezőgazdaság és vele a vidék növekedjen és megerősödjön. Sajnos mindkettőt elbuktuk. A rendszerváltáskor erős fizetőképes nyugati piacokat kaptunk. Hiába volt azonban versenyképes árutöbbletünk, a nyugati piacokat az akkor már profi szinten működő EGK erős támogatásokkal, vámokkal, lefölözésekkel védte. A szocialista és benne az orosz piacok összeomlottak, a nyugati piacokkal nem bírta Magyarország a protekcionizmushoz rendelt költségvetési versenyt. Az EU csatlakozásunk után pedig egyszerűen nem működtették a Római Szerződésben előírt piacsabályozó mechanizmusokat. A szélsőséges ármozgások szinte minden ágazat termelését lefelezték

Ha nem tudja, vagy nem akarja a Magyar Kormány és Brüsszel a Római Szerződésben szereplő eszközökkel támogatni a magyar mezőgazdaság és élelmiszertermelés rendszerváltás előtti termelési szintjének visszaállítását, vagyis nem kell Európának ez az élelmiszer, akkor a közösség támogatásával új struktúrát, piacokat, vidéki munkahelyeket kell teremteni.

A XXI. század környezetszennyezési problémái, az új és rohamosan fejlődő technológiák Magyarország energetikai adottságait alapjaiban változtatták meg. Az alternatív energiatermelés szempontjából hazánk természeti adottságai kifejezetten kedvezőek.

A napsütéses órák éves száma 1900-2200 óra. A magyar villamosenergia-igény többszöröse is előállítható az ország területén.

A szélenergia előállításával osztrák mintára, akár egymillió család villamosenergia-igénye biztosítható.

Az ország területéből a jól művelhető szántó, kert aránya közel kétszerese az EU tizenötökének és kilencszerese a világ átlagának. Az éghajlati viszonyaink szinte minden szántóföldi növény termelését lehetővé teszik.

Folyóink mezőgazdasági kihasználása nagyon alacsony és évente rendszeresen több víz folyik ki az országból, mint amennyi határainkon bejön.

A biomasszából előállítható biogázzal és a bioetanol-üzemekben termelhető folyékony energiából bőségesen fedezhető a nap- és szélenergia hiányos időszakok energia szükséglete.

A felsorolt kapacitásokkal kiváltható a többségében orosz fosszilis energia import és hosszú távon szükségtelenné válik a paksi atomerőmű működtetése. Ezzel nem csak a 2003-as 3 milliárd euróról 9 milliárd euróra emelkedő energia importunk döntő többsége váltható ki, de az előttünk lévő európai uniós költségvetési periódus – 2027 – végére energia kitétségünk magas szintje is megszüntethető. A természeti adottságainkra épülő új agrár- és vidékfejlesztési politika az energiaforrások helyszínét követő több száz az országban szétterített ipari kis és középüzemekre épülhet. A megvalósításhoz mintegy 2000 milliárd forint értékű források biztosíthatók az Európai Unió támogatásával és a magyar költségvetésen belüli átcsoportosításokkal. A vázolt szerkezetátalakítás megvalósítása várhatóan könnyebb feladat lesz, mint az ehhez szükséges konszenzuson nyugvó politikai támogatás megszerzése.

Budapest, 2019. július 7.

Dr. Mészáros Gyula
agrárközgazdász